

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра загальної психології та психодіагностики**

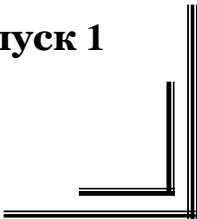

**Актуальні питання
психологічної
науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 1

Рівне - 2008

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих науковців „Психічне здоров'я особистості” (4-5 квітня 2008 р., м. Рівне). – Випуск 1. – Рівне: РДГУ, 2008. – 134 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ;

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Безлюдна В.І. - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонюк О.С. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням науково-методичної ради РДГУ (протокол № 4 від 27 березня 2008 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Зміст

Вступ.....	6
<i>Авдимірець Ірина.</i> Стратегії формування і розвитку вольових дій у навчальній діяльності студентів-психологів	8
<i>Артемова Ольга.</i> Саморегуляція в роботі вчителя початкових класів, її значення для збереження психічного здоров'я	12
<i>Бердник Ганна.</i> Професійне становлення майбутнього практичного психолога в процесі навчання у ВНЗ як форма гармонійного розвитку його особистості	18
<i>Боровинська Ірина.</i> Розвиток стресостійкості у працівників як засіб збереження їх психічного здоров'я.....	20
<i>Візнюк Інесса.</i> Особистісна стійкість як засіб збереження психосоматичного здоров'я людини.....	23
<i>Волинець Маргарита.</i> Психологічні аспекти становлення особистості підлітка в умовах депривації дитячо-батьківських стосунків	26
<i>Галабурда Лідія.</i> Психологічний аналіз ціннісних орієнтацій підлітків	28
<i>Гончарова Наталія.</i> Проблеми психологічної адаптації студентів до умов навчання у вищому закладі освіти.....	31
<i>Грибенко Наталія.</i> Проблема збереження психічного здоров'я молоді.....	35
<i>Демчук Олена.</i> Формування компетентності здоров'я збереження майбутніх практичних психологів.....	37
<i>Демянюк Олена.</i> Вплив соматичних захворювань на психічне здоров'я людини	39
<i>Клименко Алла.</i> Групова взаємодія як чинник впливу на психічне здоров'я особистості.....	42
<i>Князь Юля.</i> Проблеми внутрішньої картини здоров'я особистості.	45
<i>Козачук Любов.</i> Діагностика цінностей молодших школярів	51
<i>Козачук Олена.</i> Поняття гомогендерної сексуальної орієнтації, основні причини її формування та особливості корекції.....	53

Актуальні питання психологічної науки

Кравець Вікторія. Вплив батьківського ставлення на прояв тривожності підлітків.....	55
Кулаков Руслан. Психологічні аспекти професійного самовизначення у ранньому юнацькому віці.....	58
Лесюк Оксана. Ставлення до власного здоров'я в підлітковому віці..	62
Лисяк Оксана. Внутрішні конфлікти та їх вплив на психічне здоров'я особистості в юнацькому віці.....	65
Музичук Назар. Втрата сенсу життя в осіб, що утримуються в пенітенціарних закладах та методи корекції.....	67
Мурга Тетяна. Діагностика самореалізації особистості у професійній сфері, як показника психічного здоров'я людини.....	70
Нікітін Валерій. Захисні механізми у психологічній феноменології при цукровому діабеті.....	72
Ніколайчук Інна. Тренінг розуміння поезії як процедура психологічної підтримки студента-філолога.....	75
Овчаренко Ольга. Попередження виникнення синдрому психічного вигорання як основа збереження психічного здоров'я особистості.....	78
Остапович Ірина. Взаємозв'язок ефективного копінгу та особистісних характеристик.....	80
Осьмак Любов, Онофрійчук Надія. Психологічний аналіз схильності до девіантної поведінки у старшому підлітковому віці.....	83
Осьмак Любов, Царук Ольга. Психологічний аналіз емпатійних здібностей медичних працівників.....	86
Павлюк Світлана. Вплив особистісних якостей медичних працівників на психічне здоров'я клієнтів.....	88
Петренчук Ірина. Гендерні особливості соціальних здібностей.....	91
Плаксенкова Ірина. Духовний розвиток особистості як фактор психічного здоров'я.....	92
Потапова Ірина. Динаміка часових і позачасових переживань як чинник психологічного здоров'я особистості.....	95
Прокопчук Інна. Психологічний аналіз внутрішньоособистісного конфлікту у підлітковому віці.....	97
Репецька Тетяна. Вплив сім'ї на психічне здоров'я дитини.....	100

Романюк Людмила. Проблеми психічного здоров'я у середній школі	102
Савенко Діана. Перше враження та його взаємозв'язок із засобами невербальної комунікації	104
Сидорчук Євгенія. Формування психологічної готовності до управлінської діяльності у процесі вузівського навчання	107
Уліцька Галина. Системність у визначенні рівнів прояву позитивного мислення юні.....	110
Харченко Світлана. Адаптація студентів першокурсників у ВНЗ як умова збереження їх психічного здоров'я	113
Хорко Ольга. Соціально-психологічні детермінанти явища деіндивідуалізації особистості.....	116
Юрченко Ірина. Психологічна характеристика функціонально неповної сім'ї	119
Юрчук Олексій. Самостійна рухова діяльність та її вплив на психічний розвиток дітей дошкільного віку	124
Вронська Вікторія. Формування психологічної складової компетентності медичних сестер дошкільних навчальних закладів.....	127

ПОНЯТТЯ ГОМОГЕНДЕРНОЇ СЕКСУАЛЬНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ, ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ЇЇ ФОРМУВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ

Олена Козачук, аспірант

*Керівник: Ямницький В.М., доктор психологічних наук
Рівненський державний гуманітарний університет*

Проблема гомогендерної сексуальної орієнтації посідає особливе місце у сучасній психологічній науці і до цього часу не є остаточно розв'язаною. Вчені розглядають гомосексуальність (від гр. homo – тотожний, подібний) як сексуальний потяг до особи тотожної статі та сексуальний контакт із нею [6].

На сьогодні існує чимало здогадок щодо причин формування *гомогендерної сексуальної орієнтації*.

Біологічно спрямовані теорії пояснюють гомосексуальність людини або через генетично успадковані фактори, гормональний дисбаланс чи нейродинамічні особливості.

Психологічні теорії шукають причини жіночої та чоловічої гомогендерної сексуальної орієнтації в особливостях набутого в процесі соціалізації індивідуального досвіду.

Досить відомою і поширеною серед психоаналітиків є точка зору З.Фрейда, який вбачав витoki гомосексуальних потягів у природній бісексуальності людини та особливостях проходження дитиною "фалічної" стадії психосексуального розвитку [1].

Аналізуючи причини гомосексуальності, природно виникають запитання: з однієї сторони, чи існують перспективи корекції гомогендерної сексуальної поведінки, з іншої – чи взагалі доречно намагатись змінити свою сексуальну орієнтацію замість того, щоб прийняти її як таку, без упереджень і критики. Відомо, що єдиним розладом, пов'язаним із гомосексуалізмом є его-дистонний гомосексуалізм. Він властивий людям, у яких гомосексуальна поведінка супроводжується тривогою і сильним почуттям провини [2]. Однак, чи не йде у даному випадку мова про розлад, для існування якого було би значно менше причин, якби відношення до гомосексуальної орієнтації більш терпимим?

Відомо, що з метою корекції статевого потягу використовувалися всі можливі способи – гіпноз, гормони, заспокійливі таблетки, електрошокова терапія, психотерапія тощо. Хірургічне втручання, а саме кастрація з метою зміни спрямованості лібідо, застосовувалось як покарання з 1800 року, але безрезультатно.

Актуальні питання психологічної науки

Лоботомія (видалення певних частин мозку), яка була здійснена з тією ж метою у 1981 році, бажаного результату теж не дала. За допомогою гіпнозу та гештальттерапії пробували сформуванати почуття відрази до статевих зносин з особами тотожної статі, а також розвинути та закріпити позитивний гетеросексуальний досвід. Результативність наведених вище методів залежала від багатьох чинників, як, наприклад, тривалості гомосексуальних зв'язків, бісексуального досвіду та ін [3].

Один із найсуперечливіших способів корекції гомосексуальності за допомогою аверсивної терапії також виявився не результативним [2].

Навіть зараз декотрі психотерапевти наполегливо намагаються виправити геїв та лесбіянок, перетворивши їх на гетеросексуалів. Як правило, вилікування має на увазі припинення гомосексуальних контактів та переорієнтацію на сексуальні відносини з особами протилежної статі. Проте інші спеціалісти впевнені, що зміни у поведінці пацієнта продиктовані не сексуальною переорієнтацією, а свідомим вибором такого способу дій, який уявляється найбільш придатним лікарю та людині з гомогендерною орієнтацією [4].

Гомогендерну сексуальну поведінку можна зустріти у будь-якому суспільстві, і її поширеність залишається постійною, незалежно від культури та епохи. Опитування, проведене А.Кінзі, так само, як і інші пізніше проведені дослідження, дозволили встановити, що 2 – 4% людей являються чистими гомосексуалістами [6].

Відношення до гомосексуальності є різним. В одних народів гомосексуальні контакти були обов'язковим елементом підліткової ініціації: було поширене переконання, що саме так хлопчику передаються сила та інші якості дорослого чоловіка. В багатьох культурах вони вважаються нормальними для підлітків, але недопустимими для дорослих.

Зараз більшість вчених схильні розцінювати гомосексуалізм як *специфічний стиль життя*. Еротичні переваги для більшості людей – не плід свідомого вибору, тому переслідувати за це позбавлене будь-якого смислу і є жорстокістю [6].

У 1973 р. колегія опікунської ради Американської психіатричної асоціації, одностайно прийняла постанову, згідно з якою гомосексуалізм виключений зі списку психічних захворювань, оскільки не є психічним розладом [4].

Гомосексуалізм – серйозна психологічна проблема. Усвідомлення своєї психосексуальної незвичності зазвичай

переживається дуже хворобливо, обмежує можливість психологічного саморозкриття, нерідко стає причиною самогубств.

Отже, гомосексуалізм – ще одна риса, властива, як показують дослідження, в основному представникам людського роду і однозначного пояснення її формування не існує.

Жодних дієвих способів припинення гомосексуалізму не винайдено, а некомпетентне втручання лише збільшує складнощі психологічного стану людей із гомонендерною сексуальною орієнтацією. Психотерапевтична корекція сексуальної орієнтації можлива лише в окремих випадках і є досить складною.

Гомосексуалізм виключений зі списку психічних захворювань і зараз усіма провідними психологами розглядається в межах норми. По жодному з психологічних тестів гомосексуалісти не відрізняються від гетеросексуалів [5].

Список використаних джерел

1. Говорун Т., Кікінеджі О. Стать та сексуальність: Психологічний ракурс. - Тернопіль: Богдан, 1999. – 317-320 с.
2. Годфруа Ж. Что такое психология: В 2-х т. Изд. 2-е, стереотипное. Т. 1-2: Пер. с. франц. – М.: „Мир”, 1999.- 201-202 с.
3. Кон И.С. Введение в сексологию. – М.: Медицина, 1990. – 258-260 с.
4. Нагородна А.М. Репродуктивне здоров'я та статеве виховання молоді: Монографія / А.М. Нагорна, В.В. Безпалько. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2004. – 186-188 с.
5. Сексопатология: Справочник / Васильченко. – М.: Медицина, 1990. – 304 с.
6. Словарь практического психолога/ Под ред. Н.Головина. – Минск, 1998.- 107-109 с.

УДК 159.924.7

ВПЛИВ БАТЬКІВСЬКОГО СТАВЛЕННЯ НА ПРОЯВ ТРИВОЖНОСТІ ПІДЛІТКІВ

Вікторія Кравець, студент

*Керівник: Воробйов А. М., кандидат педагогічних наук
Рівненський державний гуманітарний університет*

На підлітковий вік завжди дивились як на період "грози і натиску", період "тектонічних" зсувів і переломів емоційних пластів душі.